

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

המאה הגרמנית, 1914-2014 - 39048

תאריך עדכון אחרון 21-01-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: היסטוריה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): עופר אשכנזי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: ofer.ashkenazi@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: שלישי, 3-4 אחה"צ

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הסמינר יתמקד בנקודות מפתח בהיסטוריה הגרמנית במאה האחרונה, ובנקודות מפתח בהיסטוריה של המאה האחרונה מפרספקטיבה גרמנית. הדיון בכיתה יקשר את הצמתים המרכזיים בהיסטוריה הגרמנית המודרנית עם התפתחותן של מגמות אידיאולוגיות, תרבותיות, פוליטיות וחברתיות מסוגים שונים ובהקשרים שונים. במיוחד נשים דגש על תופעות חוצות גבולות לאומיים, מתוך ניסיון לחשוב מחדש על גבולותיה של ההיסטוריה "הגרמנית" והשלכותיה הגלובליות. המקורות הראשוניים אותם נבחן יכללו יומנים, סרטים, שירים, מסמכי מדינה רשמיים, תכניות טלוויזיה, חליפות מכתבים ומסות פילוסופיות שנוצרו בתקופה בה נדון.

מטרות הקורס:

זיהוי צמתים חשובים בהיסטוריה הגרמנית, על מנת להבין אותם בצורה טובה יותר מתוך מגוון גדול של מקורות, וכן על מנת לעמוד על ויכוחי ההיסטוריונים בנוגע לאירועים אלה.

תוצרי למידה

בסימום של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

פיתוח ההבנה של המורכבויות השונות שיש להביא בחשבון בבחינת ההיסטוריה הגרמנית במאה העשרים. פיתוח הקריאה הביקורתית של טקסטים העוסקים בנושא.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: זהו סמינר והקורס מבוסס על קריאה של (וצפייה ב) חומרים שונים, ודיון עליהם בכיתה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא: מתי מתחילה ההיסטוריה הגרמנית?
2. קיץ 1914: "הצבא המוסרי בעולם"—החייל הגרמני יוצא לקרב
3. "רפובליקה ללא רפובליקאים"?—התבוסה במלחמה ועלייתה של הדמוקרטיה הגרמנית הראשונה
4. מודרניזם ו"משבר": להבין את רפובליקת ויימאר
5. להיות ברפובליקת ויימאר
6. להיות יהודי ברפובליקת ויימאר
7. תאונה או "דרך מיוחדת"? עליית הנאציזם
8. נאציזם. אידיאולוגיה?
9. החיים ברייך השלישי
10. אבל גרמניה, היכן היא? גולי הרייך השלישי
11. הטיפול באויבי הרייך השלישי
12. הגרמנים והרצח ההמוני במזרח
13. הדרכה בכתיבת עבודת סמינר (1): בחירת נושא, מציאת חומרים.

14. מקומה של גרמניה "במלחמות האזרחים של אירופה": מבט נוסף
15. דה-נאציפיקציה, אשמה וקורבנות: על הזכרון הגרמני עם עליית המלחמה הקרה
16. שנות הניסים: נורמליזציה ונוסטלגיה במערב גרמניה
17. גולי הרייך השלישי והמלחמה הקרה: חירות, קפיטליזם וחינוך מחדש
18. חומת ברלין: מבט ממזרח
19. מרד וטרור: המשכיות או שבר היסטורי?
20. "מריבות ההיסטוריונים": למי "שייכת" ההיסטוריה הגרמנית?
21. הדרכה בכתיבת עבודת סמינר (2): בניית טיעון, מבנה עבודה
22. מיהו גרמני? זהות וזכרון עם קריסת הגוש הקומוניסטי
23. מיעוטים ו"אחרים" בגרמניה המאוחדת
24. סיכום: בין "גרמניה אירופאית" ל"אירופה גרמנית": גרמניה המאוחדת כמעצמה עולמית?

חומר חובה לקריאה:

- *Manifesto of the 93 German Intellectuals*
- קובץ מקורות: מכתבי חיילים גרמנים
- *Ernst Jünger, Storm of Steel, 1-8*
- נאום הקייזר למתגייסים החדשים
- *Paul von Hindenburg, "The Stab in the Back"*
- *Manifesto of the German Spartacist*
- תכנית 25 הסעיפים של ה-NSDAP
- *Peter Gay, Weimar Culture, 23-45*
- *Peukert, The Weimar Republic: The Crisis of Classical Modernity, 86-128*
- *Kroner, Outwrought Nerves*
- צפו בסרט M (פריץ לאנג, 1931), 9853 OSV
- בעז נוימן, להיות ברפובליקת ויימאר, 17-60
- *Oskar Panizza, The Operated Jew*
- *Walter Rathenau, "Hear, O Israel"*
- סטיבן אשהיים, "מלחמת העולם הראשונה, תרבות ויימאר ופולחן יהודי מזרח אירופה", יהודי ויימאר, 54-89
- אברהם ברקאי, לבטי זהות על סף החדלון, 133-184
- *Robert Gerwarth, Hitler's Hangman, 50-82*
- *Peter Fritzsche, "The NSDAP, 1919-1934"*
- אדולף היטלר, מאבקי, 59-81
- *Richard Evans, "The Emergence of Nazi Ideology," 26-47*
- *Alon Confino, A World without Jews, 1-25*
- שאול פרידלנדר, גרמניה הנאצית והיהודים, 93-136
- *Swett, "Selling Sexual Pleasure in 1930s Germany," Pleasure and Power in Nazi Germany, 39-*
- *Peukert, "Youth in Nazi Germany," Richard Bessel, Life in the Third Reich, 25-40*
- 66
- צפו בסרט: *Be to not or Be To* (ארנסט לוביטש), 9934 OSV
- עדי גורדון, בפלסטינה. בנכר, 83-115, 9-28
- אביהו זכאי, גלות ופרשנות, 93-129
- שאול פרידלנדר, גרמניה הנאצית והיהודים, 137-171

- בראונינג, הדרך אל הפתרון הסופי, 353-423
- אולריך הרברט, "דמות הפרופסור הגרמני ברייך השלישי", היסטוריה בלא נחת, 128-148
- Christopher Browning, "One Day" (excerpts from *Ordinary Men*)
- Kershaw, "German Opinion Polls, 1939-1945," *Hitler the Germans and the Final Solution*, 210-234
- צפו בסרט: Wunschkonzert (מצעד הלהיטים, אדוארד פון בורסודי), RESERVE
- דן דינר, שבר זמן, 16-58
- טימותי סניידר, ארצות הדמים, 7-40
- קרל יאספרס, שאלת האשמה, 56-111
- The Germans (Public Opinion Polls), Part A
- אולריקה ווקל, "כשלונו של "חינוך בהלם"?"
- "תוכנית מרשל" (נאום ג'ורג' מרשל, 5 ביוני 1947)
- "Letter from west Berlin," 1949
- The Germans (Public Opinion Polls), Part B
- Wir Wunderkinder (הפלא נערי אנו), OSV 3363
- Udi E. Greenberg, "Germany's Postwar Re-education and Its Weimar Intellectual Roots," *Journal of Contemporary History*, 46:1 (2011): 10-32
- אדורנו והורקהיימר, "הנאורות כהונאת המונים", אסכולת פרנקפורט, 158-198
- Jaffrey Herf, *Divided Memory*, 13-39
- צפו בסרט: Stadt diese auf Schaut! (התבוננו בעיר הזו!), OSV 6917
- Rudi Tuschke on Axel Springer
- Ulrike Meinhof, *From Protest to Resistance*
- Jeremi Suri, *Power and Protest*, 172-181
- Jürgen Habermas, "Concerning the Public Use of History," *New German Critique*, 44 (1988), 40-50
- John Tropey, "Habermas and the Historians," 5-24
- עמר ברטוב, "הוויכוח על תערוכת פשעי הוורמאכט", זכרון ושכחה, 372-396
- הרלד ולצר, "הרואיזציה מצטברת: הפיכת העומדים מנגד ופושעים לגיבורי ההתנגדות לנאציזם בשיח הבין דורי", זכרון ושכחה, 198-215
- Sabine von Dirke, "Multikulti: The German Debate on Multiculturalism," *German Studies*
- Review, Vol. 17, No. 3 (Oct., 1994), pp. 513-536
- צפו בסרט: Connection Kebab (אנו סאול), RESERVE

חומר לקריאה נוספת:

- שולמית וולקוב, מחלוקה לאיחוד: גרמניה, 1945-1990 (אוניברסיטת תל-אביב, 1994).
- Mary Fulbrook, *A Concise History of Germany* (Cambridge University Press, 2004), 148-260.
- Mary Fulbrook, *A History of Germany 1918-2008: The Divided Nation* (John Wiley & Sons, 2011).
- William W. Hagen, *German History in Modern Times: Four Lives of the Nation*

-
- (Cambridge University Press, 2012), 227-424.
 - "המלאך הכחול" (יוזף פון שטרנברג, 1930), 9395 OSV
 - Eric Weitz, *Weimar Germany*, 41-72
 - קווקס מהנוער ההיטלראי (Quex Hitlerjunge, הנס שטיינהוף), 6850 OSV
 - צפו בסרט: Süß Jud (היהודי זיס, פייט הרלן), 9438 OSV
 - מומלץ:
 - תום שגב, חיילי הרשע, 12-45
 - הרוצחים נמצאים ביננו (וולפגנג שטאודטה), 7114 OSV
 - חנה ארנדט, יסודות הטוטליטריות, 580-674
 - One...Two...Three (וויילדר בילי), OSV 10305
 - Dirk Moses, "The Non-German German and the German German: Dilemmas of Identity after the Holocaust," *New German Critique* 101 (Summer, 2007), pp. 45-94

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
 הרצאה 0 %
 השתתפות 10 %
 הגשת עבודה 60 %
 הגשת תרגילים 0 %
 הגשת דו"חות 30 %
 פרויקט מחקר 0 %
 בחנים 0 %
 אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

אין